EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 4. 2013
COM(2013) 197 final

2013/0106 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovujú pravidlá dozoru nad vonkajšími morskými hranicami v súvislosti s operačnou spoluprácou koordinovanou Európskou agentúrou pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Postup a prijatie rozhodnutia Rady 2010/252/EÚ[1]

Komisia bola v októbri 2009 Európskou radou vyzvaná, aby predložila návrhy „*jasných spoločných operačných postupov s jasnými pravidlami účasti pre spoločné operácie na mori s náležitým ohľadom na zabezpečenie ochrany osôb v núdzi v zmiešaných migračných tokoch v súlade s medzinárodným právom*“[2]. Výzva bola opäť potvrdená v štokholmskom programe z decembra 2009, v ktorom Európska rada od Komisie požadovala, aby najneskôr do roku 2010 predložila návrhy na ozrejmenie a zjednodušenie úlohy Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (ďalej len „agentúra“) a pripravila „*jasné pravidlá účasti pre spoločné operácie na mori s náležitým ohľadom na zabezpečenie ochrany osôb v núdzi v zmiešaných tokoch v súlade medzinárodným právom*.“[3]

Rada prijala v roku 2010 rozhodnutie 2010/252/EÚ (ďalej len „rozhodnutie“) ako reakciu na tieto výzvy Európskej rady posilniť operácie hraničného dozoru koordinované agentúrou a stanoviť jasné pravidlá pre účasť na spoločných hliadkach a vyloďovaní zaistených alebo zachránených osôb s cieľom zaistiť bezpečnosť osôb usilujúcich o medzinárodnú ochranu a zabrániť stratám na životoch na mori. Komisia sa rozhodla predložiť tento návrh v rámci komitologického postupu na základe článku 12 ods. 5 Kódexu schengenských hraníc[4], pričom návrh pokladá za doplňujúce opatrenie týkajúce sa hraničného dozoru.

Rozhodnutie bolo pokladané za potrebné a primerané na implementáciu cieľa hraničného dozoru, konkrétne na pre zabránenie nedovolenému prekročeniu hraníc. V tejto súvislosti prevládol názor, že pojem dozor zahŕňa nielen odhalenie, ale vzťahuje sa aj na také opatrenia ako zaistenie plavidiel pokúšajúcich sa nelegálne vstúpiť do Únie. Prepojenie pátrania a záchrany s hraničným dozorom je dôsledkom reálnej situácie v praxi – migranti cestujúci na plavidlách, ktoré nie sú schopné plavby na mori, sa pri ich odhalení niekedy nachádzajú v tiesni.

Začlenením existujúcich ustanovení EÚ a medzinárodného práva do tohto rozhodnutia boli tieto ustanovenia zhrnuté do jediného právneho nástroja. Cieľom bolo preklenúť rozličné výklady medzinárodného námorného práva prijaté členskými štátmi a ich odlišné postupy, aby sa zabezpečilo efektívne vykonávanie operácií na mori koordinovaných agentúrou. Existovalo riziko, že sa pri operáciách na mori budú v rovnakých situáciách uplatňovať rozličné pravidlá, ktoré si budú niekedy dokonca odporovať. Vzhľadom na túto právnu neistotu bola účasť lodí, plavidiel a ľudských zdrojov členských štátov na operáciách na mori koordinovaných agentúrou nízka. Táto skutočnosť zasa znižovala efektívnosť operácií a oslabovala snahu o solidaritu v rámci EÚ.

Rozhodnutie malo posilniť ochranu základných práv a zaručiť dodržiavanie zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia pri operáciách na mori. Niektoré členské štáty, poslanci Európskeho

---

1 Rozhodnutie Rady z 26. apríla 2010, ktorým sa dopĺňa Kódex schengenských hraníc, pokiaľ ide o dozor nad vonkajšími morskými hranicami vo vzťahu k operačnej spolupráci, ktorú koordinuje Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach, Ú. v. EÚ L 111, 4.5.2010, s. 20.

2 Závery predsedníctva Európskej rady, 29.-30. októbra 2009.

3 Pozri oddiel 5.1 štokholmského programu: Integrované riadenie vonkajších hraníc, Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006 ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), Ú. v. EÚ L 105, 13.4.2006, s. 1.

parlamentu, organizácie pre ľudské práva a členovia akademickej obce sa obávali, či sú počas operácií na mori koordinovaných agentúrou, a to najmä na širom mori, rešpektované základné práva a práva utečencov. Rozhodnutie bolo zamerané na odstránenie týchto obáv prostredníctvom zavedenia viacerých záruk na zabezpečenie dodržiavania týchto práv, ako je požiadavka informovať zaistené alebo zachránené osoby o mieste vylodenia, osobitne zohľadňovať potreby zraniteľných osôb a požiadavka na príslušníkov pohraničnej stráže, aby boli vyškolení, pokiaľ ide o ustanovenia v oblasti ľudských práv a utečeneckého práva.

Rozhodnutie bolo prijaté 26. apríla 2010 ako rozhodnutie Rady v rámci regulačného postupu s kontrolou. Európsky parlament zastával názor že rozhodnutie malo byť prijaté v rámci riadneho legislatívneho postupu a nie komitologického postupu. Preto podal žalobu na Súdnom dvore Európskej únie (ďalej len „Súd“) proti Rade, v ktorej požadoval zrušenie rozhodnutia.

1.2. C-355/10: Európsky parlament/Rada[5]

Európsky parlament zastával názor, že rozhodnutie presahuje vykonávacie právomoci zverené podľa článku 12 ods. 5 Kódexu schengenských hraníc, pretože: i) do Kódexu schengenských hraníc zaviedlo nové podstatné prvky, ii) zmenilo podstatné prvky Kódexu schengenských hraníc a iii) zmenilo obsah nariadenia (ES) č. 2007/2004[6]. Rada namietala, že žaloba je neprípustná, a subsidiárne zastávala názor, že žaloba je neodôvodnená. Komisia, ako jediný vedľajší účastník konania, podporila Radu.

Súd vyniesol svoj rozsudok 5. septembra 2012. Rozhodnutie zrušil na základe prvého dôvodu, keďže dospel k záveru, že ustanovenia o opatreniach týkajúcich sa zaistenia a ustanovenia o záchrane a vylodení predstavujú podstatné prvky základného aktu – Kódexu schengenských hraníc. Súd neskúmal, či rozhodnutie mení podstatné prvky Kódexu schengenských hraníc, ani či mení obsah nariadenia (ES) č. 2007/2004.

Súd rozhodol, že zachová účinky rozhodnutia, pokým nebude v primeranej lehote nahradené novými pravidlami.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Pri posudzovaní potreby vykonať posúdenie vplyvu boli zohľadnené nasledovné aspekty.

Po prvé, prijatiu rozhodnutia Rady 2010/252/EÚ predchádzali rozsiahle prípravy. Rada v roku 2005 požiadala Komisiu, aby preskúmala právny rámec uplatniteľný na operácie hraničného dozoru na mori a následne pripravila pravidlá na úrovni Únie. Komisia v roku 2007 predložila štúdiu, v ktorej analyzovala medzinárodný právny rámec, pokiaľ ide o dozor nad vonkajšími morskými hranicami a prekážky jeho účinnej implementácie[7]. V tom istom roku Komisia vytvorila neformálnu skupinu expertov z členských štátov, agentúry, úradu vysokého komisára OSN pre utečencov a Medzinárodnej organizácie pre migráciu, aby vypracovala usmernenia pre operácie na mori koordinované agentúrou. Výsledky práce tejto neformálnej

---

5 C-355/10: Európsky parlament / Rada Európskej únie: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&jur=C,T,F&num=C-355/10&td=ALL# (vec ešte nebola uverejnená v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora).

6 Nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 z 26. októbra 2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie, Ú. v. EÚ L 349, 25.11.2004, s. 1.

7 Pracovný dokument útvarov Komisie: Štúdia o nástrojoch medzinárodného práva v súvislosti s nelegálnym prisťahovalectvom po mori, SEK(2007) 691.

skupiny využila Komisia ako základ pre svoj návrh predložený v rámci komitologického postupu.

Po druhé, Komisia pri príprave tohto návrhu konzultovala s členskými štátmi a agentúrou prostredníctvom skupiny expertov z oblasti vonkajších hraníc s cieľom zistiť, do akej miery by obsah tohto návrhu mal odrážať obsah rozhodnutia. Členské štáty sa vo všeobecnosti domnievali, že tento návrh by mal vychádzať z rozhodnutia, pričom by sa jeho rozsah obmedzil na operácie na mori koordinované agentúrou, na posilnenie ustanovení o ochrane základných práv, ozrejmenie rozdielu medzi opatreniami na zaistenie a záchranou, riešenie otázky vylodenia a zabezpečenie súladu s medzinárodnými záväzkami pri súčasnom zohľadnení vývoja situácie v legislatívnej oblasti a v judikatúre na úrovni EÚ aj medzinárodnej úrovni.

Po tretie, pri zrušení rozhodnutia Rady 2010/252/EÚ Súd vyžadoval, aby rozhodnutie bolo v primeranej lehote nahradené. Hoci koncepcia „primeranej lehoty“ nie je v rozsudku definovaná, chápe sa tak, že vzhľadom na možné ťažké a zdĺhavé diskusie medzi oboma zákonodarcami EÚ by Komisia mala konať rýchlo.

V dôsledku toho sa dospelo k záveru, že k tomuto návrhu nie je potrebné vykonať posúdenie vplyvu.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Tento návrh je založený na článku 77 ods. 2 písm. d) Zmluvy o fungovaní Európskej únie. S cieľom tvoriť politiku v oblasti vonkajších hraníc vrátane zabezpečenia účinného dozoru nad vonkajšími hranicami, ako je to stanovené v článku 77 ods. 1, sa v článku 77 ods. 2 písm. d) stanovuje, že Európsky parlament a Rada prijmú v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia týkajúce sa „*všetkých opatrení potrebných na postupné vybudovanie integrovaného systému riadenia vonkajších hraníc*.“

Cieľom politiky Únie v oblasti vonkajších hraníc EÚ je zabezpečiť účinné monitorovanie prekračovania vonkajších hraníc, a to aj prostredníctvom hraničného dozoru. Cieľom hraničného dozoru je zabrániť nelegálnemu prekračovaniu hraníc, čeliť cezhraničnej kriminalite a zadržiavať osoby, ktoré prekračujú hranicu nelegálne, alebo prijímať proti týmto osobám iné opatrenia. Hraničný dozor by mal účinne zabraňovať osobám v tom, aby sa vyhýbali kontrolám na hraničných priechodoch, a odrádzať ich od takéhoto konania. Na tento účel sa hraničný dozor neobmedzuje len na odhaľovanie pokusov o nelegálne prekročenie vonkajších hraníc, ale zahŕňa rovnako aj opatrenia ako zaistenie lodí podozrivých zo snahy o vstup do Únie bez toho, aby sa podrobili hraničnej kontrole, ďalej opatrenia určené na riešenie situácií, ako sú pátracie a záchranné akcie, ktoré môže byť potrebné realizovať počas operácie na mori, alebo opatrenia na zaistenie úspechu takýchto operácií.

Keďže ciele tohto plánovaného opatrenia, t. j. prijatie osobitných pravidiel dozoru nad morskými hranicami vykonávaného pohraničnou strážou koordinovanou agentúrou, nie je možné vzhľadom na rozdielne právne predpisy a postupy uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov nadnárodného charakteru operácií ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii prijať opatrenia Únia.

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

Vzhľadom na tieto zásady sa tento návrh uplatňuje – rovnako ako v prípade rozhodnutia – iba v kontexte operačnej spolupráce koordinovanej agentúrou a netýka sa činností dozoru vykonávaných členskými štátmi samostatne alebo v spolupráci mimo tohto rámca.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nepredstavuje pre Úniu finančnú ani administratívnu záťaž. Preto nemá vplyv na rozpočet Únie

5. NEPOVINNÉ PRVKY

5.1. Porovnanie medzi týmto návrhom a rozhodnutím Rady 2010/252/EÚ

Rozsah pôsobnosti a obsah tohto návrhu sú podobné rozsahu pôsobnosti a obsahu rozhodnutia. Zmeny uvedené v návrhu v porovnaní s rozhodnutím vychádzajú z vývoja situácie v legislatívnej oblasti a v judikatúre, konkrétne zo zmien nariadenia (ES) č. 2007/2004[8] a z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Hirsi Jamaa a i./Taliansko*[9], z potreby spresniť pojmy zaistenie a záchrana a z praktických skúseností členských štátov a agentúry nadobudnutých pri vykonávaní rozhodnutia.

5.1.1. Forma

Výber právneho nástroja a rozhodovací postup sú iné. Toto je návrh nariadenia určený všetkým členským štátom v súlade so zmluvami, ktorý má byť prijatý v súlade s riadnym legislatívnym postupom. Jeho forma odráža výber právneho nástroja, pozostáva z preambuly (odkazov a 18 odôvodnení) a 11 článkov rozdelených do 4 kapitol. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Naopak rozhodnutie bolo prijaté ako vykonávacie opatrenia a použil sa pri ňom regulačný postup s kontrolou. Pozostáva z preambuly (odkazov a 18 odôvodnení), dvoch článkov a prílohy rozdelenej do dvoch častí. V časti I prílohy sú stanovené pravidlá pre operácie na morských hraniciach koordinované agentúrou, zatiaľ čo v prílohe II prílohy sú uvedené nezáväzné usmernenia pre pátracie a záchranné situácie a vyloďovanie v kontexte operácií na morských hraniciach koordinovaných agentúrou.

5.1.2. Obsah

Rozsah pôsobnosti tohto návrhu je rovnaký ako v prípade rozhodnutia, konkrétne sa dotýka operácií hraničného dozoru na mori vykonávaných členskými štátmi a koordinovaných agentúrou (článok 1). Hoci v rozhodnutí pojem „hraničný dozor“ zahŕňal aj opatrenia týkajúce sa zaistenia a záchrany prijímané počas operácií hraničného dozoru, existovali naďalej pochybnosti, či tieto opatrenia skutočne možno zahrnúť pod pojem hraničný dozor, ako je definovaný v Kódexe schengenských hraníc. Tento návrh výslovne používa túto širšiu koncepciu hraničného dozoru, pretože uvádza, že hraničný dozor sa neobmedzuje len na odhaľovanie pokusov o nelegálne prekročenie hraníc, ale zahŕňa rovnako aj opatrenia ako zaistenie, či opatrenia určené na riešenie situácií, ako sú pátracie a záchranné akcie, ktoré môže byť potrebné realizovať počas operácie na mori, alebo opatrenia na zaistenie úspechu takýchto operácií (odôvodnenie 1 a kapitola III).

Pri prepracovávaní rozhodnutia museli byť zohľadnené aj zmeny nariadenia (ES) č. 2007/2004. Agentúra má v súčasnosti takisto za úlohu pomáhať členským štátom v situáciách, ktoré si vyžadujú zvýšenú technickú a operačnú pomoc na vonkajších hraniciach, pričom medzi tieto situácie môžu patriť aj prípady humanitárnej núdze a záchranné akcie na mori. To znamená, že hoci agentúra nie je orgánom, ktorého úlohou je pátrať a zachraňovať, ani nevykonáva funkcie záchranného koordinačného centra, počas

[8] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1168/2011 z 25. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie, Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 1.

[9] Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (Veľká komora) z 23. februára 2012 (vec č. 27765/09): http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{"itemid":["001-109231"]}

operácie na mori pomáha členským štátom pri plnení ich povinnosti vyplývajúcej z medzinárodného námorného práva poskytnúť pomoc osobám v tiesni a tento návrh stanovuje pravidlá riešenia takýchto situácií pri operáciách na mori koordinovaných agentúrou (odôvodnenie 2 a článok 9).

V dôsledku zmien nariadenia (ES) č. 2007/2004 sa operačný plán stal právne záväzným nástrojom vo vzťahu k všetkým operáciám koordinovaným agentúrou a nielen v prípade rýchlych zásahov. Obsah operačného plánu je opísaný v článkoch 3a a 8e nariadenia (ES) č. 2007/2004, ktoré sa takisto osobitne týkajú operácií na mori. Pravidlá stanovené v tomto návrhu majú byť súčasťou operačného plánu vypracovaného v súlade s nariadením (ES) č. 2007/2004 pri zohľadnení požiadaviek v prípade operácií na mori.

V tomto návrhu sa zohľadňuje aj vývoj situácie v legislatívnej oblasti a v judikatúre v súvislosti s ochranou základných práv. V článku 4 venovanému ochrane základných práv a zásade zákazu vrátenia alebo vyhostenia pri operáciách na mori sa zohľadňujú obavy vyjadrené Európskym súdnym dvorom pre ľudské práva v jeho rozsudku vo veci *Hirsi Jamaa a i./Taliansko*, pokiaľ ide o vyloďovanie zaistených alebo zachránených osôb v tretích krajinách vzhľadom na vzťahy medzi členskými štátmi a tretími krajinami a vzhľadom na povinnosti, ktoré majú členské štáty voči dotknutým jednotlivcom. Tento článok sa týka praktickej implementácie zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia, ktorá je zakotvená v článku 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie. V prípade vylodenia v tretej krajine sa musí zistiť totožnosť zaistených alebo zachránených osôb a pred vylodením sa v čo najväčšom možno rozsahu musia posúdiť ich osobnú situáciu. Musia byť primeraným spôsobom informované o mieste vylodenia a musia mať možnosť uviesť dôvody, pre ktoré sa domnievajú, že vylodenie v navrhovanom mieste by predstavovalo porušenie zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia. Tento postup zaručuje, že migranti sú informovaní o ich situácii a navrhovanom mieste vylodenia, čo im umožňuje vyjadriť prípadné námietky.

V kapitole III tohto návrhu sa jasne rozlišuje medzi odhalením, zaistením a záchranou. Pokiaľ ide o zaistenie, v tomto návrhu je uvedený ten istý súbor opatrení, aký bol uvedený v rozhodnutí, rozlišuje sa tu však medzi opatreniami, ktoré možno prijať v pobrežných vodách (článok 6), na širom mori (článok 7) a v priľahlej zóne[10] (článok 8), čím sa ozrejmujú podmienky, za ktorých je možné tieto opatrenia prijať, a jurisdikčný základ, ktorý je možné použiť, a to najmä v prípade lodí bez štátnej príslušnosti. Na základe Protokolu proti pašovaniu migrantov po súši, po mori a letecky sa na zaistenie lodí na širom mori v súčasnosti jasne vzťahuje požiadavka existencie dôvodného podozrenia, že táto loď je zapojená do nelegálneho prevážania migrantov. Rovnako ako v rozhodnutí, výkon jurisdikcie na širom mori sa musí vždy opierať o povolenie štátu vlajky lode.

Pokiaľ ide o pátracie a záchranné situácie, znenie návrhu zostáva podobné zneniu rozhodnutia (článok 9). Znenie je zosúladené so znením použitým v Medzinárodnom dohovore o pátracích a záchranných akciách na mori z roku 1979 a v príručke Medzinárodného leteckého a námorného systému pátrania a záchrany (IAMSAR). Takisto na základe týchto medzinárodných nástrojov návrh zahŕňa aj kritériá, na základe ktorých možno loď pokladať

[10] Priľahlej zóne je venovaný článok 33 Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve. Je to zóna, ktorá susedí s pobrežnými vodami a nesmie sa rozprestierať ďalej ako 24 námorných míľ od základných línií, od ktorých sa meria šírka pobrežných vôd. Je súčasťou výhradnej hospodárskej zóny na širom mori v závislosti od toho, či pobrežný štát vyhlásil výhradnú hospodársku zónu a či je to zóna, v ktorej sa uplatňuje sloboda plavby. Hoci nie je súčasťou pobrežných vôd, pobrežný štát môže vykonávať kontrolu potrebnú na účely predchádzania porušovaniu právnych predpisov v oblasti ciel, daní, prisťahovalectva alebo ochrany zdravia v rámci jeho územia alebo pobrežných vôd a sankcionovania porušení týchto predpisov.

za nachádzajúcu sa v neistej situácii (článok 9 ods. 3), znepokojivej situácii (článok 9 ods. 4) a v tiesni (článok 9 ods. 5), ako aj definíciu záchranného koordinačného centra (článok 2).

Tento návrh na rozdiel od rozhodnutia rieši otázku vylodenia v súvislosti so zaistením a záchranou (článok 10). V prípade zaistenia v pobrežných vodách alebo v priľahlej zóne, sa vylodenie realizuje v pobrežnom členskom štáte. V prípade zaistenia na širom mori sa vylodenie realizuje v tretej krajine, z ktorej loď vyplávala, pod podmienkou, že bude zaručená ochrana základných práv a dodržaná zásada zákazu vrátenia alebo vyhostenia. Ak to nie je možné, vylodenie sa realizuje v hostiteľskom členskom štáte.

Pre prípad vylodenia po vykonaní záchrannej operácie sa v tomto návrhu odkazuje na koncepciu „bezpečného miesta“ v zmysle definície uvedenej v usmerneniach o zaobchádzaní s osobami zachránenými na mori, ktoré vydala Medzinárodná námorná organizácia[11], pričom sa zohľadňujú aspekty základných práv[12] (článok 2 ods. 11 a článok 10 ods. 4) a od členských štátov sa vyžaduje, aby spolupracovali s príslušným záchranným koordinačným centrom s cieľom poskytnúť vhodný prístav či bezpečné miesto a zabezpečiť urýchlené efektívne vylodenie. Tento návrh zohľadňuje skutočnosť, že námorné a letecké jednotky by v tejto fáze boli koordinované záchranným koordinačným centrom, ktoré rozhoduje o vhodnom prístave alebo mieste vylodenia. Takisto sa tu však uvádza možnosť vylodenia námorných jednotiek v hostiteľskom členskom štáte v prípade, že nie sú zbavené povinnosti čo najrýchlejšie poskytnúť pomoc osobám v tiesni, a to pri súčasnom zaistení bezpečnosti zachránených osôb a samotnej námornej jednotky.

[11] Rezolúcia MSC.167(78), prijatá 20. mája 2004

[12] Rezolúcia Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1821(2011).

2013/0106 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovujú pravidlá dozoru nad vonkajšími morskými hranicami v súvislosti s operačnou spoluprácou koordinovanou Európskou agentúrou pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. d),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Cieľom politiky Únie v oblasti vonkajších hraníc Únie je zabezpečiť účinné monitorovanie prekračovania vonkajších hraníc, a to aj prostredníctvom hraničného dozoru. Cieľom hraničného dozoru je zabrániť nelegálnemu prekračovaniu hraníc, čeliť cezhraničnej kriminalite a zadržiavať osoby, ktoré prekračujú hranicu nelegálne, alebo prijímať proti týmto osobám iné opatrenia. Hraničný dozor by mal účinne zabraňovať osobám v tom, aby sa vyhýbali kontrolám na hraničných priechodoch, a odrádzať ich od takéhoto konania. Na tento účel sa hraničný dozor neobmedzuje len na odhaľovanie pokusov o nelegálne prekročenie vonkajších hraníc, ale zahŕňa rovnako aj opatrenia ako zaistenie lodí podozrivých zo snahy o vstup do Únie bez toho, aby sa podrobili hraničnej kontrole, ďalej opatrenia určené na riešenie situácií, ako sú pátracie a záchranné akcie, ktoré môže byť potrebné realizovať počas operácie hraničného dozoru na mori, alebo opatrenia na zaistenie úspechu takýchto operácií.

(2) Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (ďalej len „agentúra“) založená nariadením Rady (ES) č. 2007/2004 z 26. októbra 2004[13] je zodpovedná za koordináciu operačnej spolupráce medzi členskými štátmi v oblasti riadenia vonkajších hraníc, a to aj pokiaľ ide o hraničný dozor. Agentúra má takisto za úlohu pomáhať členským štátom v situáciách, ktoré si vyžadujú zvýšenú technickú pomoc na vonkajších hraniciach, pričom medzi tieto situácie môžu patriť aj prípady humanitárnej núdze a záchranné akcie na mori. Pokiaľ ide o činnosti hraničného dozoru, ktoré vykonávajú námorné a letecké jednotky jedného členského štátu na morských hraniciach iného členského štátu alebo na širom mori v kontexte operačnej spolupráce koordinovanej agentúrou, je potrebné zaviesť osobitné pravidlá na ďalšie posilnenie takejto spolupráce.

(3) Vytvorenie Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR) nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. […/…] z […] by malo posilniť výmenu informácií a operačnú spoluprácu medzi členskými štátmi a s agentúrou. Tým sa zaistí značné zlepšenie prehľadu o situácii a reakčnej schopnosti členských štátov, a to aj

[13] Ú. v. EÚ L 349, 25.11.2004, s. 1.

s podporou agentúry, na účely odhaľovania nelegálnej migrácie a predchádzania tejto migrácii, na účely boja proti cezhraničnej trestnej činnosti a prispievania k ochrane a záchrane životov migrantov na ich vonkajších hraniciach. Agentúra by pri koordinácii operácií hraničného dozoru mala členským štátom poskytovať informácie a analýzy týkajúce sa týchto operácií.

(4) Počas operácií hraničného dozoru by si členské štáty a agentúra mali plniť svoje povinnosti vyplývajúce z Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti ľudského života na mori, Medzinárodného dohovoru o pátraní a záchrane na mori, Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu a jeho Protokolu proti pašovaniu migrantov po súši, po mori a letecky, Dohovoru o právnom postavení utečencov, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Dohovoru OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu a iných príslušných medzinárodných nástrojov.

(5) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc)[14], a so všeobecnými zásadami práva Únie by akékoľvek opatrenie prijaté v priebehu operácie hraničného dozoru malo byť primerané sledovaným cieľom, nediskriminačné a pri jeho vykonávaní by sa mala plne rešpektovať ľudská dôstojnosť, základné práva a práva utečencov a žiadateľov o azyl a dodržiavať zásada zákazu vrátenia alebo vyhostenia. Pokiaľ ide o žiadosti o azyl podané na území vrátane hraníc alebo tranzitných zón členských štátov, členské štáty a agentúra sú viazané ustanoveniami *acquis* v oblasti azylu, predovšetkým ustanoveniami smernice Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca[15].

(6) Možná existencia dojednania medzi členským štátom a treťou krajinou nemôže členské štáty oslobodiť od týchto povinností, ak majú alebo by mali mať vedomosť o tom, že systémové chyby vyskytujúce sa v azylovom konaní a podmienkach prijímania žiadateľov o azyl v takejto tretej krajine predstavujú závažné dôvody pre domnienku, že žiadatelia o azyl by tu čelili reálnemu riziku, že budú vystavení neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, alebo majú či by mali mať vedomosť o tom, že táto tretia krajina používa postupy, ktoré sú v rozpore so zásadou zákazu vrátenia alebo vyhostenia.

(7) Počas operácie hraničného dozoru na mori môže nastať situácia, keď bude nutné poskytnúť pomoc osobám v tiesni. V súlade s medzinárodným právom musí každý štát od kapitána plavidla plaviaceho sa pod jeho vlajkou vyžadovať, aby poskytol pomoc každej osobe nájdenej na mori, ktorá je v ohrození života, a aby sa s čo najväčšou rýchlosťou vydal zachrániť osoby v tiesni, pokiaľ tak môže urobiť bez vážneho ohrozenia plavidla, posádky alebo pasažierov. Takáto pomoc by sa mala poskytnúť bez ohľadu na štátnu príslušnosť alebo status osôb, ktorým má byť poskytnutá, alebo na okolnosti nájdenia týchto osôb.

(8) Túto povinnosť by mali plniť členské štáty v súlade s uplatniteľnými ustanoveniami medzinárodných nástrojov, ktoré upravujú pátracie a záchranné situácie, a v súlade s požiadavkami na dodržiavanie základných práv. Toto nariadenie by nemalo mať

[14] Ú. v. EÚ L 105, 13.4.2006, s. 1.
[15] Ú. v. EÚ L 326, 13.12.2005, s. 13.

vplyv na povinnosti pátracích a záchranných orgánov, vrátane zodpovednosti za zabezpečenie koordinácie a spolupráce tak, aby zachránené osoby mohli byť dopravené do prístavu alebo na bezpečné miesto.

(9) Podľa nariadenia (ES) č. 2007/2004 sa operácie hraničného dozoru koordinované agentúrou vykonávajú v súlade s operačným plánom. Pokiaľ ide o operácie na mori, operačný plán by mal zahŕňať osobitné informácie o uplatňovaní príslušnej jurisdikcie a právnych predpisov v geografickej oblasti, kde sa vykonávajú spoločné operácie alebo realizujú pilotné projekty, vrátane odkazov na medzinárodné právo a právo Únie týkajúce sa zaistenia, záchrany na mori a vylodenia. V tomto nariadení sa upravujú otázky zaistenia, záchrany na mori a vylodenia v kontexte operácií hraničného dozoru na mori koordinovaných agentúrou.

(10) V súlade s nariadením (ES) č. 2007/2004 sa pre každú operáciu na mori vytvorí koordinačná štruktúra v rámci hostiteľského členského štátu zložená z príslušníkov z hostiteľského členského štátu, prizvaných príslušníkov a zástupcov agentúry vrátane koordinátora z agentúry. Táto koordinačná štruktúra, ktorá sa zvyčajne nazýva medzinárodným koordinačným centrom, by sa mala používať ako komunikačný kanál medzi príslušníkmi zúčastňujúcimi sa operácie na mori a dotknutými orgánmi.

(11) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané Chartou základných práv Európskej únie, a to najmä právo na život, ľudskú dôstojnosť, zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, právo na slobodu a bezpečnosť, zásadu zákazu vrátenia alebo vyhostenia, zákaz diskriminácie, právo na účinný prostriedok nápravy, právo na azyl a práva dieťaťa.

(12) Keďže ciele tohto plánovaného opatrenia, t. j. prijatie osobitných pravidiel dozoru nad morskými hranicami vykonávaného pohraničnou strážou koordinovanou agentúrou, nie je možné vzhľadom na rozdielne právne predpisy a postupy uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov nadnárodného charakteru operácií ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii prijať opatrenia Únia. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

(13) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto nariadenie je založené na schengenskom *acquis*, podľa hlavy V tretej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Dánsko sa v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov odo dňa prijatia tohto nariadenia, či ho prevezme do svojho právneho poriadku.

(14) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis*[16], ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES[17] o určitých vykonávacích predpisoch k tejto dohode.

(15) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom

[16] Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36.
[17] Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31.

a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*[18], ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí tejto dohody v mene Európskeho spoločenstva[19].

(16) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu podpísaného medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia 1999/437/ES[20] v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí uvedeného protokolu v mene Európskej únie[21].

(17) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2000/365/ES z 29. mája 2000, ktoré sa týka požiadavky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis*[22]. Spojené kráľovstvo sa preto nezúčastňuje na jeho prijímaní, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(18) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis*[23]. Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijímaní, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa vzťahuje na operácie hraničného dozoru vykonávané členskými štátmi na ich vonkajších morských hraniciach v kontexte operačnej spolupráce koordinovanej Európskou agentúrou pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

---

18 Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52.
19 Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1.
20 Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31.
21 Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19.
22 Ú. v. ES L 131, 1.6.2000, s. 43.
23 Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20.

1. „agentúra“ je Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie zriadená nariadením (ES) č. 2007/2004;

2. „operácia na mori“ je spoločnou operáciou, pilotným projektom alebo rýchlym zásahom, ktoré vykonajú členské štáty na účely dozoru nad ich vonkajšími morskými hranicami a ktoré sú koordinované agentúrou;

3. „hostiteľský členský štát“ je členský štát, v ktorom sa vykonáva operácia na mori alebo z ktorého sa takáto operácie začína;

4. „zúčastnený členský štát“ je členský štát, ktorý sa zúčastňuje na operácii na mori tak, že poskytuje materiál alebo ľudské zdroje, nie je však hostiteľským členským štátom;

5. „zúčastnená jednotka“ je námorná alebo letecká jednotka hostiteľského členského štátu alebo zúčastneného členského štátu;

6. „medzinárodné koordinačné centrum“ je koordinačná štruktúra vytvorená v rámci hostiteľského členského štátu na účely koordinácie operácie na mori;

7. „národné koordinačné centrum“ je národné koordinačné centrum vytvorené na účely Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR) v súlade s nariadením (EÚ) č. […/…];

8. „loď“ znamená čln alebo akékoľvek iné plavidlo používané na mori;

9. „loď bez štátnej príslušnosti“ je loď bez štátnej príslušnosti alebo loď, ktorú možno pokladať za loď bez štátnej príslušnosti, ktorej žiadny štát neudelil právo plávať pod jeho vlajkou, alebo loď, ktorá sa plaví pod vlajkami dvoch alebo viacerých štátov, ktoré mení podľa potreby;

10. „protokol proti pašovaniu migrantov“ je Protokol proti pašovaniu migrantov po súši, po mori a letecky, ktorý dopĺňa Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu podpísaný v Palerme v Taliansku v decembri 2000;

11. „bezpečné miesto“ je miesto, na ktorom sa záchranné operácie pokladajú za ukončené, kde nie je viac ohrozená bezpečnosť ani životy zachránených osôb ani ochrana ich základných práv, kde je možné uspokojiť ich základné ľudské potreby a je možné zorganizovať ich prepravu na ďalšie alebo konečné miesto určenia;

12. „záchranné koordinačné centrum“ je jednotkou zodpovednou za efektívnu organizáciu pátracích a záchranných služieb a za koordináciu pátracích a záchranných operácií v rámci oblasti pátrania a záchrany, ako bola definovaná v Medzinárodnom dohovore o pátracích a záchranných akciách z roku 1979.

KAPITOLA II

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ

Článok 3

Bezpečnosť na mori

Opatrenia prijaté na účel operácie na mori sa vykonávajú tak, aby sa neohrozila bezpečnosť zaistených alebo zachránených osôb ani bezpečnosť zúčastnených jednotiek.

Článok 4

Ochrana základných práv a zásada zákazu vrátenia alebo vyhostenia

1. Žiadna osoba nie je vylodená ani inak odovzdaná orgánom štátu, ak existuje závažné riziko, že takejto osobe hrozí trest smrti, mučenie alebo inak neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, alebo ak existuje závažné riziko, že z neho bude vyhostená, odsunutá alebo vydaná do iného štátu v rozpore so zásadou zákazu vrátenia alebo vyhostenia.

2. Pred prijatím rozhodnutia o vylodení v tretej krajine zúčastnené jednotky zohľadnia všeobecnú situáciu v tejto tretej krajine a zaistené alebo zachránené osoby nebudú v tejto tretej krajine vylodené, ak hostiteľský členský štát alebo zúčastnené členské štáty majú alebo by mali mať vedomosť o tom, že táto tretia krajina používa praktiky, ktoré sú uvedené v odseku 1.

3. V prípade vylodenia v tretej krajine zúčastnené jednotky pred vylodením v najväčšom možnom rozsahu zistia totožnosť zaistených alebo zachránených osôb a posúdia ich osobnú situáciu. Zaistené alebo zachránené osoby primeraným spôsobom informujú o mieste vylodenia a dajú im možnosť vyjadriť dôvody, pre ktoré sa domnievajú, že vylodenie v navrhovanom mieste by predstavovalo porušenie zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia.

4. Zúčastnené jednotky pri všetkých operáciách na mori riešia osobitné potreby detí, obetí obchodovania s ľuďmi, osôb vyžadujúcich bezodkladnú lekársku pomoc, osôb vyžadujúcich medzinárodnú ochranu, ako aj ďalších osôb v mimoriadne zraniteľnom postavení.

5. Pohraničná stráž zúčastňujúca sa na operácii na mori je vyškolená, pokiaľ ide o príslušné ustanovenia v oblasti ľudských práv, utečeneckého práva a medzinárodného právneho režimu pre pátranie a záchranu.

KAPITOLA III

OSOBITNE PRAVIDLÁ

Článok 5

Odhalenie

1. Po odhalení lode podozrivej z toho, že prekročila alebo mala v úmysle nelegálne prekročiť hranicu, sa zúčastnené jednotky k tejto lodi priblížia, aby zistili jej totožnosť a štátnu príslušnosť, a až do prijatia ďalších opatrení ju z primeranej vzdialenosti sledujú. Zúčastnené jednotky bezodkladne oznámia informácie o lodi medzinárodnému koordinačnému centru.

2. Ak sa loď chystá vplávať alebo ak vplávala do pobrežných vôd alebo priľahlej zóny členského štátu, ktorý sa na operácii na mori nezúčastňuje, zúčastnené jednotky oznámia informácie o lodi medzinárodnému koordinačnému centru, ktoré ich postúpi národnému koordinačnému centru dotknutého členského štátu.

3. Zúčastnené jednotky oznámia informácie o akýchkoľvek lodiach podozrivých z toho, že sú zapojené do nelegálnych činností na mori, ktoré nepatria do rámca operácie na mori, medzinárodnému koordinačnému centru, ktoré ich postúpi národnému koordinačnému centru dotknutého členského štátu alebo členských štátov.

Článok 6

Zaistenie v pobrežných vodách

1. Ak existuje dôvodné podozrenie, že loď prepravuje osoby so zámerom obísť kontroly na hraničných priechodoch alebo že je zapojená do pašovania migrantov po mori, prijmú zúčastnené jednotky v pobrežných vodách hostiteľského členského štátu alebo zúčastneného členského štátu jedno z týchto opatrení:

   a) požadovanie informácií a dokladov týkajúcich sa vlastníctva, registrácie a informácií o plavbe, totožnosti, štátnej príslušnosti a iných relevantných údajov o osobách na palube;

   b) zastavenie lode, vstup na palubu a prehľadanie lode, jej nákladu a osôb na palube a vypočutie osôb na palube;

   c) informovanie osôb na palube, že im nemôže byť povolené prekročiť hranicu, a osôb riadiacich plavidlo, že v dôsledku umožnenia plavby môžu čeliť sankciám;

   d) zadržanie lode a osôb na palube;

   e) nariadenie lodi zmeniť kurz a opustiť pobrežné vody alebo priľahlú zónu alebo zamieriť do iného cieľa, ako sú pobrežné vody alebo priľahlá zóna, vrátane eskortovania plavidla alebo plavenia sa po jeho boku, až kým loď nenaberie uvedený kurz;

   f) dopravenie lode alebo osôb na palube do hostiteľského členského štátu alebo do iného členského štátu, ktorý sa na operácii zúčastňuje.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 schváli hostiteľský členský štát alebo zúčastnený členský štát, v ktorého pobrežných vodách sa realizuje zaistenie, a zároveň dá náležite pokyn zúčastnenej jednotke prostredníctvom medzinárodného koordinačného centra. Ak kapitán lode požaduje upovedomenie diplomatického zástupcu alebo konzulárneho úradníka štátu vlajky lode, zúčastnená jednotka informuje o tejto skutočnosti prostredníctvom medzinárodného koordinačného centra hostiteľský členský štát.

3. Ak existuje dôvodné podozrenie, že loď bez štátnej príslušnosti alebo loď, ktorú možno pokladať za loď bez štátnej príslušnosti, prepravuje osoby so zámerom obísť kontroly na hraničných priechodoch alebo je zapojená do pašovania migrantov po mori, hostiteľský členský štát alebo zúčastnený členský štát, v ktorého pobrežných vodách bola loď bez štátnej príslušnosti zaistená, dá povolenie alebo pokyn zúčastnenej jednotke, aby loď zastavila a prijala akékoľvek z opatrení stanovených v odseku 1.

4. Všetky operačné činnosti realizované v pobrežných vodách členského štátu, ktorý sa na operácii na mori nezúčastňuje, sa vykonávajú v súlade s povolením tohto členského štátu. Medzinárodné koordinačné centrum je informované o akejkoľvek komunikácii s týmto členským štátom a následných súvisiacich opatreniach povolených týmto členským štátom.

Článok 7

Zaistenie na širom mori

1. Ak existuje dôvodné podozrenie, že loď je zapojená do pašovania migrantov po mori, prijmú zúčastnené jednotky na širom mori s výhradou povolenia štátu vlajky

lode v súlade s protokolom proti pašovaniu migrantov jedno alebo viacero z týchto opatrení:

a) požadovanie informácií a dokladov týkajúcich sa vlastníctva, registrácie a informácií o plavbe, totožnosti, štátnej príslušnosti a iných relevantných údajov o osobách na palube;

b) zastavenie lode, vstup na palubu a prehľadanie lode, jej nákladu a osôb na palube a vypočutie osôb na palube;

c) informovanie osôb na palube, im nemôže byť povolené prekročiť hranicu, a osôb riadiacich plavidlo, že v dôsledku umožnenia plavby môžu čeliť sankciám;

d) zadržanie lode a osôb na palube;

e) nariadenie lodi zmeniť kurz a opustiť pobrežné vody alebo priľahlú zónu alebo zamieriť do iného cieľa, ako sú pobrežné vody alebo priľahlá zóna, vrátane eskortovania plavidla alebo plavenia sa po jeho boku, až kým loď nenaberie uvedený kurz;

f) dopravenie lode alebo osôb na palube do tretej krajiny alebo odovzdanie lode alebo osôb na palube orgánom tretej krajiny iným spôsobom;

g) dopravenie lode alebo osôb na palube do hostiteľského členského štátu alebo do iného členského štátu, ktorý sa na operácii zúčastňuje.

2. Ak sa loď plaví pod vlajkou alebo nesie registračné znaky hostiteľského členského štátu alebo zúčastneného členského štátu, tento členský štát povolí po potvrdení štátnej príslušnosti lode opatrenia stanovené v odseku 1.

3. Ak sa loď plaví pod vlajkou alebo nesie registračné znaky členského štátu, ktorý sa na operácii na mori nezúčastňuje, alebo tretej krajiny, hostiteľský členský štát alebo zúčastnený členský štát, v závislosti od toho čia zúčastnená jednotka túto loď zaistila, oznámi túto skutočnosť štátu vlajky lode, vyžiada si potvrdenie o registrácii a ak je štátna príslušnosť potvrdená, vyžiada si od štátu vlajky lode povolenie prijať akékoľvek opatrenia stanovené v odseku 1. Hostiteľský členský štát alebo zúčastnený členský štát informujú medzinárodné koordinačné centrum o akejkoľvek komunikácii so štátom vlajky lode a o opatreniach povolených štátom vlajky lode.

4. Ak v prípade lode plávajúcej pod cudzou vlajkou alebo lode odmietajúcej ukázať vlajku existuje dôvodné podozrenie, že loď má v skutočnosti rovnakú štátnu príslušnosť ako zúčastnená jednotka, zúčastnená jednotka overí právo lode plávať pod touto vlajkou. Na tento účel sa môže priblížiť k podozrivej lodi. Ak po kontrole dokumentov podozrenie pretrváva, zúčastnená jednotka vykoná ďalšiu kontrolu na palube lode, pričom postupuje s najväčšou možnou ohľaduplnosťou. So zúčastneným členským štátom, pod ktorého vlajkou sa loď údajne plaví, sa primeranými komunikačnými kanálmi nadviaže kontakt.

5. Ak v prípade lode plávajúcej pod cudzou vlajkou alebo odmietajúcej ukázať vlajku existuje dôvodné podozrenie, že loď má v skutočnosti štátnu príslušnosť hostiteľského členského štátu alebo iného zúčastneného členského štátu, zúčastnená jednotka overí právo lode plaviť sa touto vlajkou po udelení povolenia od tohto členského štátu.

6. Ak sa v prípadoch uvedených v odsekoch 4 alebo 5 potvrdia podozrenia týkajúce sa štátnej príslušnosti lode, hostiteľský členský štát alebo zúčastnený členský štát povolí opatrenia stanovené v odseku 1.

7. Počas čakania na udelenie povolenia od štátu vlajky lode alebo v prípade nevydania tohto povolenia sa loď sleduje z primeranej vzdialenosti. Bez výslovného povolenia od štátu vlajky lode sa neprijímajú žiadne iné opatrenia okrem tých, ktoré sú nevyhnutné na odvrátenie bezprostredného ohrozenia života osôb, a tých, ktoré vyplývajú z príslušných bilaterálnych a multilaterálnych dohôd.

8. Ak existuje dôvodné podozrenie, že loď bez štátnej príslušnosti alebo loď, ktorú možno pokladať za loď bez štátnej príslušnosti, je zapojená do pašovania migrantov po mori, zúčastnená jednotka môže vstúpiť na palubu lode a loď zastaviť s cieľom overiť, či ide o loď bez štátnej príslušnosti. Ak sa podozrenia potvrdia, možno prijať ďalšie opatrenia stanovené v odseku 1 v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a medzinárodným právom.

9. Členský štát, ktorý prijal opatrenie v súlade s odsekom 1 bezodkladne informuje štát vlajky lode o výsledkoch tohto opatrenia.

10. Zástupca hostiteľského členského štátu alebo zúčastneného členského štátu v medzinárodnom koordinačnom centre je poverený podľa vnútroštátnych právnych predpisov udeľovať povolenia na overovanie práva lode plaviť sa pod vlajkou dotknutého členského štátu alebo prijímanie akýchkoľvek opatrení stanovených v odseku 1.

11. Ak sa ukáže, že dôvodné podozrenie, že loď je zapojená do pašovania migrantov na širom mori, nie je opodstatnené alebo že zúčastnená jednotka nemá právomoc konať, avšak pretrváva dôvodné podozrenie, že takáto loď preváža osoby so zámerom dosiahnuť hranice členské štátu a obísť kontroly na hraničných priechodoch, takáto loď sa naďalej monitoruje. Medzinárodné koordinačné centrum oznámi informácie o lodi národnému koordinačnému centru členských štátov, do ktorých loď smeruje.

Článok 8

Zaistenie v priľahlej zóne

1. V zóne priľahlej k pobrežným vodám členského štátu, ktorý je hostiteľským členským štátom alebo zúčastneným členským štátom, sa prijmú opatrenia stanovené v článku 6 ods. 1 v súlade s článkom 6 ods. 2.

2. Opatrenia stanovené v článku 6 ods. 1 sa v priľahlej zóne členského štátu, ktorý sa nezúčastňuje na operácii na mori, bez povolenia tohto členského štátu neprijmú. Medzinárodné koordinačné centrum je informované o akejkoľvek komunikácii s týmto členským štátom a následných súvisiacich opatreniach povolených týmto členským štátom.

3. Ak sa loď bez štátnej príslušnosti plaví cez priľahlú zónu, uplatňuje sa článok 7 ods. 8.

Článok 9

Pátracie a záchranné situácie

1. Zúčastnené jednotky poskytnú počas operácie na mori pomoc akejkoľvek lodi alebo osobe v tiesni na mori. Urobia tak bez ohľadu na štátnu príslušnosť alebo status takejto osoby, alebo na okolnosti, za ktorých sa táto osoba nájde.

2. V prípade, že počas operácie na mori dôjde v súvislosti s bezpečnosťou lode alebo akejkoľvek osoby na palube k neistej či znepokojivej situácii alebo tiesni, zúčastnená jednotka by mala čo najskôr postúpiť všetky dostupné informácie záchrannému koordinačnému centru zodpovednému za oblasť pátrania a záchrany, v ktorej takáto situácia nastala.

3. Loď alebo osoby na palube sa pokladajú za loď či osoby nachádzajúce sa v neistej situácii, najmä ak:

   a) existujú pochybnosti v súvislosti s bezpečnosťou lode alebo osôb na palube alebo

   b) informácie o pohybe či polohe lode chýbajú.

4. Loď alebo osoby na palube sa pokladajú za loď či osoby nachádzajúce sa v znepokojivej situácii, najmä ak:

   a) existujú pochybnosti, pokiaľ ide o bezpečnosť lode alebo osôb na palube, pretože sú k dispozícii informácie, že sa vyskytli závažné ťažkosti, avšak nie je pravdepodobné, že by vyústili do tiesne, alebo

   b) informácie o pohybe či polohe lode naďalej chýbajú.

5. Loď alebo osoby na palube sa pokladajú za loď či osoby nachádzajúce sa v tiesni, najmä ak:

   a) boli získané spoľahlivé informácie, že loď alebo osoby na palube sa nachádzajú v nebezpečenstve a je potrebné poskytnúť okamžitú pomoc alebo

   b) sa nepodarilo nadviazať kontakt s loďou a neúspešné zisťovania naznačujú, že je pravdepodobné, že sa loď nachádza v tiesni alebo

   c) boli získané informácie, ktoré naznačujú, že prevádzkyschopnosť lode bola ovplyvnená do tej miery, že je pravdepodobné, že sa loď nachádza v tiesňovej situácii.

6. Zúčastnené jednotky pri posudzovaní situácie na účely odsekov 3 až 5 zohľadnia všetky relevantné prvky vrátane:

   a) existencie žiadosti o pomoc;

   b) spôsobilosti lode na námornú plavbu a pravdepodobnosti, že loď nedopláva na svoje konečné miesto učenia;

   c) počtu pasažierov vo vzťahu k typu a stavu lode;

   d) dostupnosti zásob, ako sú pohonné látky, voda, potraviny, potrebných na dosiahnutie pobrežia;

   e) prítomnosti kvalifikovanej posádky a velenia lode;

   f) dostupnosti a spôsobilosti bezpečnostného, navigačného a komunikačného vybavenia;

   g) prítomnosti pasažierov vyžadujúcich bezodkladnú lekársku pomoc;

   h) prítomnosti mŕtvych pasažierov;

i) prítomnosti tehotných žien alebo detí;

j) poveternostných podmienok a podmienok na mori vrátane predpovede počasia a predpovede počasia na mori.

7. Zúčastnené jednotky bezodkladne oznámia svoje posúdenie situácie príslušnému záchrannému koordinačnému centru. Počas čakania na pokyny od záchranného koordinačného centra prijmú zúčastnené jednotky všetky primerané opatrenia na zaistenie bezpečnosti dotknutých osôb.

8. Existencia tiesňovej situácie nezávisí výlučne od skutočnej žiadosti o pomoc ani ňou nie je podmienená. Ak osoby na palube lode odmietnu prijať pomoc napriek tomu, že ich loď sa považuje za loď v tiesňovej situácii, zúčastnená jednotka informuje záchranné koordinačné centrum a pokračuje v plnení svojej povinnosti starostlivosti tak, že loď sleduje z primeranej vzdialenosti a prijme akéhokoľvek opatrenia nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti dotknutých osôb, vyhýbajúc sa pritom akýmkoľvek opatreniam, ktoré by mohli situáciu zhoršiť alebo ktoré by mohli zvýšiť riziko zranenia alebo strát na životoch.

9. Ak záchranné koordinačné centrum tretej krajiny zodpovedné za oblasť pátrania a záchrany nereaguje na hlásenie zúčastnenej jednotky, zúčastnená jednotka by mala nadviazať kontakt so záchranným koordinačným centrom hostiteľského členského štátu, pokiaľ niektoré iné záchranné koordinačné centrum nie je vhodnejšie pre potreby koordinácie pátracej a záchrannej operácie.

10. Zúčastnené jednotky čo najskôr informujú medzinárodné koordinačné centrum o každom kontakte so záchranným koordinačným centrom a o priebehu realizácie opatrení prijatých zúčastnenými jednotkami.

11. Ak situáciu, v ktorej sa loď nachádza, nie je možné alebo už nie je možné považovať za tiesňovú, alebo ak sa pátracia a záchranná operácia ukončila, zúčastnená jednotka by mala po konzultácii s medzinárodným koordinačným centrom pokračovať vo vykonávaní operácie na mori.

Článok 10

Vylodenie

1. Postupy vyloďovania osôb zaistených alebo zachránených v rámci operácie na mori sú stanovené v operačnom pláne. Tieto postupy vyloďovania by nemali mať za následok uloženie povinností členským štátom, ktoré sa na operácii na mori nezúčastňujú, pokiaľ výslovne nepovolia prijatie opatrení v ich pobrežných vodách alebo priľahlej zóne v súlade s článkom 6 ods. 4 alebo článkom 8 ods. 2.

2. V prípade zaistenia v pobrežných vodách alebo v priľahlej zóne, ako je stanovené v článku 6 ods. 2 alebo článku 8 ods. 1, sa vylodenie realizuje v hostiteľskom členskom štáte alebo v zúčastnenom členskom štáte, v ktorého pobrežných vodách alebo priľahlej zóne sa vykonáva zaistenie.

V prípade zaistenia v pobrežných vodách alebo v priľahlej zóne, ako je stanovené v článku 6 ods. 4 alebo článku 8 ods. 2, sa vylodenie realizuje v hostiteľskom členskom štáte, v ktorého pobrežných vodách alebo priľahlej zóne sa vykonáva zaistenie.

3. S výhradou uplatnenia článku 4 v prípade zaistenia na širom mori, ako je stanovené v článku 7, sa vylodenie môže realizovať v tretej krajine, z ktorej loď vyplávala. Ak to nie je možné, vylodenie sa realizuje v hostiteľskom členskom štáte.

4. V prípade pátracích a záchranných situácií, ako sú stanovené v článku 9, zúčastnené jednotky spolupracujú s príslušným záchranným koordinačným centrom s cieľom poskytnúť vhodný prístav či bezpečné miesto pre zachránené osoby a zabezpečiť ich urýchlené efektívne vylodenie.

   Bez toho, aby bola dotknutá príslušnosť záchranného koordinačného centra, hostiteľský členský štát a zúčastnené členské štáty čo najskôr zabezpečia, aby sa určil prístav či bezpečné miesto pri zohľadnení relevantných faktorov, ako sú vzdialenosti k najbližším prístavom alebo bezpečným miestam, riziká a okolnosti prípadu.

   Ak zúčastnená jednotka nie je zbavená svojej povinnosti podľa článku 9 ods. 1 hneď ako je to primerane uskutočniteľné, povolí sa jej s ohľadom bezpečnosť zachránených osôb a samotnej zúčastnenej jednotky vylodiť zachránené osoby v hostiteľskom členskom štáte.

5. Zúčastnené jednotky informujú medzinárodné koordinačné centrum o prítomnosti akýchkoľvek osôb v zmysle článku 4 ods. 1 a medzinárodné koordinačné centrum tieto informácie postúpi príslušným vnútroštátnym orgánom. Na základe týchto informácií by sa v operačnom pláne malo určiť, aké nadväzujúce opatrenia možno prijať.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 11

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*